

Резюме на Годишния отчет за дейността на КФН за 2017 г.

Цялостната дейност на Комисията за финансов надзор (КФН) в качеството ѝ на държавен орган за регулиране и надзор се основава на принципната и последователна политика за стабилност, прозрачност и предвидимост на небанковия финансов сектор в България. Изминалата 2017 г. беше година, изпълнена с нови предизвикателства, в която се усъвършенства правната рамка в посока повишаване на прозрачността, доверието и ефективността на финансовите пазари. КФН като институция, призвана да поддържа стабилност в небанковия финансов сектор, през 2017 г. провеждаше последователна политика за укрепване на доверието в пазарите, която намери израз в цялостната ѝ регулаторна, лицензионна и контролна дейност, както и в засилената ѝ международна активност.

Успешно приключи прегледът на активите на пенсионните фондове в България и прегледът на балансите на застрахователите и презастрахователите, както и стрес тестовете на застрахователите и презастрахователите. Това беше знаково събитие за дейността на КФН през 2017 г., тъй като нямаше откъде да бъде почерпен опит. Подобна задача не беше решавана никъде в рамките на Европейския съюз с изключение на Румъния, която също проведе такъв преглед. Резултатите показаха, че застрахователният сектор и допълнителното пенсионно осигуряване са устойчиви.

Основен акцент в регулаторната дейност на Комисията през отчетната година беше иницирането на промени в Закона за Комисията за финансов надзор. Промените бяха необходими, предвид все по-големите затруднения, пред които беше изправена Комисията във връзка с изпълнение на надзорните и регулаторните ѝ правомощия, надзиравайки целия небанков сектор. С промените КФН постигна по-голяма независимост, преминавайки на самостоятелен бюджет, сформиран от такси на поднадзорните лица, а не от държавна субсидия. В рамките на отчетния период беше приет и Закон за изменение и допълнение на Кодекса за социално осигуряване. Със закона се въведе разширяване на дефиницията на понятието „свързани лица“ и ограничаването на възможността за инвестиции в свързани лица. Приетите промени в закона са с оглед по-добра защита на интересите на осигурените лица. През 2017 г. се приеха и предложените от КФН промени в Закона за публичното предлагане на ценни книжа. През отчетната година беше подготвен и внесен за разглеждане в Народното събрание проект на нов Закон за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ). Законът бе одобрен от Народното събрание в началото на 2018 г. Целта на новия ЗПФИ е увеличаване прозрачността на пазарите на финансови инструменти, по-добра защита на инвеститорите, укрепване на доверието и недопускане на нерегламентирана търговия с финансови инструменти. КФН прие и редица наредби, подобрявайки нормативната рамка за извършване на дейност в небанковия финансов сектор у нас. През отчетния период беше приет и нов Правилник за устройството и дейността на Комисията за финансов надзор и на нейната администрация. Промените бяха продиктувани от необходимостта от подсилване на капацитета на административните звена в

специализираната администрация на КФН, каквато е и една от препоръките на МВФ и Световната банка, дадени по Програмата за оценка на финансовия сектор (FSAP). Измененията в правилника бяха необходими и във връзка с изисквания на актове от законодателството на Европейския съюз (ЕС), свързани с осигуряване от страна на надзорния орган на специални канали за получаване на жалби, сигнали и информация от служители на поднадзорни на КФН лица за извършени от последните нарушения на правилата, произтичащи от общностното законодателство.

ПРЕВАНТИВЕН КОНТРОЛ

Посредством осъществявания превантивен контрол, изразяващ се в процедурите по лицензионни, разрешителни, одобрителни и регистрационни производства, Комисията гарантира, че участниците на небанковия финансов сегмент отговарят на действащата нормативна уредба за извършване на дейност на пазара. В резултат на тази надзорна дейност броят на действащите дружества се промени, като значителен ръст отбеляза броят на договорните фондове, които се увеличиха с 14 фонда и достигнаха до 132. През 2017 г. остана без промяна броят на управляващите дружества (31) и на националните инвестиционни фондове (3). През отчетната година приключи процедурата по преобразуване на последното инвестиционно дружество от отворен тип в договорен фонд.

Броят на небанковите инвестиционни посредници намаля до 40, като през 2017 г. е отнет лицензът на едно дружество. Сред участниците на капиталовия пазар намаление отчете броят на дружествата със специална инвестиционна цел. През 2017 г. бяха отнети лицензите общо на пет дружества със специална инвестиционна цел, като бяха образувани три производства по доброволни искания за отнемане на лицензи и две – за принудително отнемане на лиценз. През отчетната година беше издаден само един нов лиценз на дружество със специална инвестиционна цел на дружество, което ще секюритизира недвижими имоти. В края на годината броят на дружествата, секюритизиращи недвижими имоти беше 50, а броят на дружествата, секюритизиращи вземания беше 6.

Броят на вписаните публични дружества и други емитенти, различни от колективните инвестиционни схеми, в края на 2017 г. беше с 45 по-малко от предходната година.

През отчетния период застрахователите, лицензирани за извършване на дейност по общо застраховане, намаляха с 3 дружества, като броят им в края на годината възлезе на 26. Броят на застрахователите, получили лиценз за извършване на дейност по животозастраховане, остана непроменен и в края на годината беше 12, а лицензът на единствената взаимозастрахователна кооперация беше отнет. През годината броят на застрахователните дружества със седалище в държава-членка на Европейския съюз, извършващи дейност на територията на Република България чрез упражняване на правото на установяване /създаване на клон/, се увеличи с 2 и в края на отчетния период възлезе на 13. През отчетния период презастрахователното дружество остана едно, а застрахователните брокери намаляха до 385 от 394 в края на 2016 г.

И през 2017 г. продължи тенденцията на намаляване на броя на застрахователните агенти, които в края на годината бяха 12 239, като най-голям беше спадът при физическите лица.

Броят на пенсионноосигурителните дружества и на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване не се промени през 2017 г., като в края на годината у нас имаше 9 дружества и 29 фонда в т.ч. 9 универсални, 9 професионални, 9 доброволни и два доброволни пенсионни фонда по професионални схеми, като към 31.12.2017 г. единият от тях не осъществяваше дейност.

Броят новооткрити административни процедури нарасна, като голяма част от тях бяха приключени през отчетната година. Единствено по линия на договорните фондове в края на 2017 г. останаха незавършени 38 административни процедури.

ТЕКУЩ НАДЗОР

Текущата надзорна дейност, осъществявана от Комисията за финансов надзор, се изразяваше в извършването на дистанционен контрол и проверки на място на участниците в наблюдаваните пазари. Дистанционният надзор по отношение на инвестиционните посредници имаше за цел постоянно наблюдение и периодична оценка на финансовото им състояние и на законосъобразността на извършваната от тях дейност, като през отчетната година бяха извършени 9 877 проверки на постъпила надзорна информация. Извършваният през отчетния период дистанционен контрол по отношение на инвестиционните посредници следваше да отчете и осъществявания анализ и предприетите действия в резултат на постъпили 415 жалби, сигнали и запитвания от физически и юридически лица и държавни органи.

В обхвата на дистанционния контрол по отношение на колективните инвестиционни схеми попадаха представяните в Комисията за финансов надзор годишни и шестмесечни финансови отчети, както и месечни баланси, като през отчетния период беше осъществена проверка на 391 годишни и шестмесечни финансови отчети, тримесечни отчети на УД, както и 1 420 месечни баланси на управляваните от управляващите дружества колективни инвестиционни схеми.

Съгласно нормативните изисквания управляващите дружества регулярно представяха информация за емисионната стойност и цената на обратно изкупуване на дяловете на колективните инвестиционни схеми, като през годината бяха извършени проверки и одобрения на 24 364 форми за обявяване на емисионна стойност и цена на обратно изкупуване на договорните фондове.

Във връзка с надзора относно спазването на инвестиционните ограничения от управляващите дружества в управляваните от тях договорни фондове, бяха извършени 48 броя проверки на база постъпили в Комисията уведомления за нарушения на инвестиционни ограничения по причини извън контрола на управляващите дружества и колективните инвестиционни схеми. През отчетния период беше осъществена документна проверка на 5 574 годишни и тримесечни (и консолидирани) отчети на публични дружества и емитенти, както и допълнения към тях относно пълнотата съгласно законовите изисквания, законосъобразността и непротиворечивостта на представената информация.

Във връзка с отделяне в самостоятелен модул „Е-РЕГИСТЪР 1Д” в единната електронна система за получаване на информация от Комисията за финансов надзор, изградена и поддържана от Комисията, беше създадена функционалност за получаване и обработка на кореспонденцията, обслужваща процесите по приемането и публикуването на информация от страна на дружествата по §1д от допълнителните разпоредби на Закона за публичното предлагане на ценни книжа, която да стандартизира и улесни процеса по предоставяне на дължимата информация от задължените лица, нейното публично оповестяване и ползването ѝ от външни потребители. До създаването на модула в Комисията бяха постъпили 4 044 отчети и/или уведомления, а след отделянето на постъпилата информация в модула за „Е-РЕГИСТЪР 1Д” през отчетния период са постъпили и обработени общо 2 550 заявки за регистрация/дерегистрация и отчети.

През отчетната година въз основа на годишни и периодични финансови отчети и справки на застрахователи, презастрахователи, застрахователни групи и Гаранционен фонд, както и на изискваната допълнителна информация за определени сфери от тяхната дейност, бяха извършени 833 дистанционни проверки по документи. През 2017 г. бяха извършени общо 20 проверки на застрахователни посредници – по документи и на място.

Дистанционният надзор по отношение на допълнителното пенсионно осигуряване се осъществяваше в две основни направления – ежедневен и периодичен надзор, като също така се извършваше и мониторинг на интернет-страниците на пенсионноосигурителните дружества. През 2017 г. бяха извършени 6 944 ежедневни проверки, в които се следеше за законосъобразността на сключваните сделки с активите на пенсионните фондове, спазването на законовите ограничения и забрани при инвестирането на активите на фондовете, съотношението на инвестициите в отделни видове финансови инструменти спрямо активите на пенсионните фондове, притежаваните инвестиции в един емитент, начина на извършване на оценката на активите и правилното им отразяване от пенсионноосигурителните дружества и по регистрите на банките-попечители.

Извършени бяха и 481 проверки, в т. ч. 177 проверки на представените финансови отчети и справки за дейността на пенсионно осигурителните дружества и 364 проверки на представените финансови отчети и справки за дейността на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване.

Освен чрез осъществявания дистанционен надзор проверка за съответствие на дейността на посочените субекти и приложимите нормативни изисквания се извършваше и чрез проверки на място в офисите на поднадзорните лица.

По отношение на инвестиционната общност бяха извършени общо 11 проверки на място, като пълните или общи проверки представляваха задълбочен преглед на цялостната дейност на участниците в небанковия финансов сектор и бяха свързани с проверка на финансовото, правното и организационно състояние на дружествата, като изискваха по-голям ресурс и отнемаха повече време. По отношение на застрахователния пазар през отчетната година бяха извършени 8 проверки на място на застрахователни дружества и 20 проверки на застрахователни посредници, от които 2 бяха общи и 18 тематични проверки. През 2017 г. бяха извършени 4 проверки на място за спазване разпоредбите на Кодекса за социално осигуряване и подзаконовите нормативни актове по прилагането му, като една от тях е започнала през 2016 г. В 2 лицензирани пенсионноосигурителни дружества

бяха извършени общи планови проверки върху дейността на дружествата и управляваните от тях фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Съвместно с управление „Банков надзор“ на Българска народна банка бяха извършени и 2 проверки на банки-попечители на фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

ПОСЛЕДВАЩ КОНТРОЛ

Чрез последващия контрол или дейността по правоприлагане се реализираше третият елемент на надзорната дейност, осъществявана от Комисията за финансов надзор. През 2017 г. по отношение на инвестиционната общност се отчете нарастване на броя на съставените актове за установяване на административни нарушения (350). Нарастването на броя актовете за установяване на административни актове спрямо предходната година се дължи на ефективния надзор и извършваните на място и дистанционни проверки на поднадзорните лица. По-голямата част от установените нарушения бяха свързани с дейността на публичните дружества и други емитенти на ценни книжа, дружествата със специална инвестиционна цел и инвестиционните посредници, като ръст отбелязаха и актовете за установяване на административни нарушения от физически и юридически лица, които не са поднадзорни на Комисията, по отношение на които бяха установени нарушения във връзка с неподаване към Комисията на информация във връзка със сключени сделки с акции на публични дружества.

С издадените от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Надзор на инвестиционната дейност“, през 2017 г. наказателни постановления (264 бр.) бяха наложени санкции на обща стойност от 1 378 700 лв. Стойността на влезлите в сила през отчетната година наказателни постановления, включително и наказателните постановления, издадени през предходни години, е 1 457 900 лв.

През 2017 г. бяха съставени 843 броя актове за установяване на административни нарушения на поднадзорни на управление „Застрахователен надзор“ лица, както и 5 акта на други физически и юридически лица, които извършват дейност по застрахователно посредничество, без да са вписани в регистъра по чл. 30 от Закона за Комисията за финансов надзор. В областта на застрахователния надзор през 2017 г. от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, бяха издадени общо 697 наказателни постановления, с които са наложени общо санкции на стойност 1 695 200 лв. за извършени нарушения по Кодекса за застраховането и актовете по прилагането му. Общият размер на санкциите по влезлите в сила през 2017 г. наказателни постановления, издадени от заместник-председателя на КФН, ръководещ управление „Застрахователен надзор“, включително и наказателните постановления, издадени през предходни години, е 1 528 000 лв. Основната част от сумата (1 465 500 лв.) беше формирана от влезли в сила наказателни постановления, с които е ангажирана административнонаказателната отговорност на общозастрахователните дружества.

През годината бяха издадени също и 25 наказателни постановления от председателя на Комисията за финансов надзор за нарушения, извършени по Закона за дружествата със специална инвестиционна цел (ЗДСИЦ), както и за възпрепятстване на Комисията, нейните органи и надлежно упълномощени служители от нейната администрация при осъществяване на надзорни правомощия (нарушение на чл. 32 от ЗКФН). Общата стойност на санкциите, наложени с издадените от председателя на Комисията за финансов надзор 13 наказателни постановления по ЗДСИЦ е 135 000 лв., от които 120 000 лв. е стойността на 10 наказателни постановления по отношение АДСИЦ и 15 000 лв. е стойността на 3 наказателни постановления на физически лица. По чл. 32 от ЗКФН бяха издадени общо 12 наказателни постановления, с които бяха наложени санкции на обща стойност 42 000 лв., вкл. 11 наказателни постановления на стойност 40 000 лв. на едно общозастрахователно дружество и едно наказателно постановление на стойност 2 000 лв. на емитент на ценни книжа. Общата стойност на влезлите в сила през 2017 г. 23 наказателни постановления, издадени от председателя на Комисията за финансов надзор, включително и наказателни постановления, издадени през предходни години, е 117 500 лв.

През 2017 г. бяха съставени 10 акта за установяване на административни нарушения на разпоредби на Кодекса за социално осигуряване и подзаконовата нормативна база по допълнително пенсионно осигуряване. Издадените наказателни постановления са 3 за извършени нарушения на Кодекса за социално осигуряване и подзаконовата нормативна база по допълнително пенсионно осигуряване, като с тях бяха наложени санкции в общ размер на 20 500 лв. През 2017 г. са влезли в сила 15 броя наказателни постановления, издадени в предходни години, като наложените с тях санкции са на обща стойност 160 400 лв. Сравнително малкият брой на съставените АУАН и издадени НП се дължи на превантивния ефект на наложените през предходните отчетни периоди санкции, които имат възпитателно и предупредително-възпиращо действие спрямо лицата.

През отчетния период бяха приложени 113 принудителни административни мерки спрямо инвестиционната общност, 137 принудителни административни мерки спрямо участниците на застрахователния пазар и 6 принудителни административни мерки спрямо пенсионноосигурителните дружества.

ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ НА НЕБАНКОВИ ФИНАНСОВИ УСЛУГИ

И през отчетната 2017 г. Комисията продължи да провежда своята активна политика по защита интересите на потребителите на продукти и услуги на инвестиционния, застрахователния и осигурителния пазар. В тази насока, през 2017 г. се създаде Информационен център, който предоставя информация и съдейства за защитата на потребителите. Той отговаря незабавно на конкретни запитвания на граждани и фирми по въпроси от компетентността на Комисията, спомага за разрешаването на конкретни казуси, изпратени по пощата, на електронните адреси на Комисията, по телефона и на място в Комисията.

Комисията за финансов надзор провеждаше като приоритетни дейности политика на финансово ограмотяване и активен диалог с бизнеса и браншовите асоциации. Председателят на Комисията за финансов надзор Карина Караиванова

продължи и засили традицията по отношение на защита на потребителите и повишаване на финансовата грамотност. През отчетната година Комисията взе дейно участие в различни форуми - конференции, семинари, работни срещи и образователни инициативи, насочени към защита на потребителите и повишаване на финансовата грамотност на различни обществени групи. За участниците на капиталовия пазар се проведе два семинара - през юни на тема „Новата правна рамка MiFID II“, а през ноември „Правната рамка MIFID II и актове при прилагането ѝ“. Те предизвикаха голям интерес от страна на поднадзорните дружества. Беше проведен и семинар на тема „Европейската правна рамка по прилагането на Платежоспособност II“ за повече от 100 представители на застрахователните и презастрахователните дружества и за експертите от управление „Застрахователен надзор“ на Комисията, както и редица други обучения. През цялата година се провеждаха срещи на Комисията с бизнеса. Инициативата даде възможност за директен контакт между регулатор и бизнес. Всяка седмица КФН „отваряше врати“, като всяка асоциация или отделна компания на пазара имаше възможност да сподели с ръководството на КФН своите мнения и възникнали проблеми.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Като част от европейската и световна мрежа на финансови надзорни органи, Комисията работеше активно на всички нива – експертни и ръководни, в международните организации, на които е член – Европейския орган за ценни книжа и пазари (ESMA), Европейския орган за застраховане и професионално пенсионно осигуряване (EIOPA), Европейския съвет за системен риск (ESRB), Международната организация на комисиите по ценни книжа (International Organisation of Securities Commissions – IOSCO), Международната асоциация на застрахователните надзорни институции (International Association of Insurance Supervisors – IAIS) и Международната организация на пенсионните надзорни органи (International Organisation of Pension Supervisors – IOPS).

БЮДЖЕТ

Съгласно Отчета за изпълнение на бюджета на КФН за 2017 г. приходите, свързани с регулаторната и надзорна дейност на Комисията, бяха в размер на 6 763 717 лв., от които 316 601 лв. бяха събрани от Националната агенция за приходите и не са постъпили по сметката на КФН. Най-голям относителен дял в структурата на приходите заемаха държавните такси и постъпленията от санкции.

През отчетната година Комисията извърши разходи на стойност 11 006 082 лв. за персонал, за текуща издръжка на ведомството, за данъци и такси, за заплащане на годишен членски внос в европейски органи и международни организации за надзор на небанковия финансов сектор, за капиталови разходи и по програма „Старт на кариерата“ на Министерството на труда и социалната политика, като финансирането на разходната част беше при следното съотношение: 61.45% бяха касово постъпилите приходи по бюджета, 38.47% беше трансфер от

централния бюджет и 0.06% беше трансфер от Министерството на труда и социалната политика във връзка с програмата „Старт на кариерата”.

КРАТЪК ОБЗОР НА НЕБАНКОВИЯ ФИНАНСОВ СЕКТОР В БЪЛГАРИЯ

През 2017 г. активите на небанковия финансов сектор нарастват с 47.2% и в края на годината достигат 38 млрд.лв., като активите на всички видове небанкови финансови дружества/сегменти отчитат положително изменение на годишна база. Най-голям принос от 36.6 пр.п. имат активите на небанковите инвестиционни посредници (вкл. клиентските им активи)¹, следвани от ръста на активите на пенсионните фондове (7.4 пр.п.), на застрахователните и презастрахователните дружества (2.0 пр.п.), изменението на активите на колективните инвестиционни схеми и националните инвестиционни фондове (1.0 пр.п.), както и ръста на активите на дружествата със специална инвестиционна цел (0.2 пр.п.). В резултат на тази възходяща динамика ролята на небанковия финансов сектор в структурата на финансовото посредничество нараства, като активите на участниците в този сегмент достигат 28.0% от активите на целия финансов сектор у нас. Изразени като дял от БВП, активите на участниците на небанковия сектор възлизат на 38.6%, като сред тях най-голям е дялът на активите на небанковите ИП (15%), следван от активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване 12.9%, а дялът на активите на (пре)застрахователния сегмент представлява 7.6% от БВП. Активите на АДСИЦ заемат 1.6% от БВП, а активите на КИС и НИФ представляват 1.4% от БВП.

През 2017 г. почти всички сегменти на небанковия финансов сектор се характеризират със силна конкуренция (управляващи дружества, колективни инвестиционни схеми, дружества със специална инвестиционна цел и общо застрахователни дружества) или умерена конкурентна среда (животозастрахователи и пенсионноосигурителни дружества). Общата динамика през годината е в посока на засилване на конкуренцията, като единствено в сегментите на АДСИЦ и животозастраховане се наблюдава известно повишаване на пазарната концентрация отчасти в резултат на отпадане на участници от пазара. Най-голяма промяна в посока на значително нарастване на пазарната концентрация се наблюдава на пазара на услуги, предоставени от небанковите инвестиционни посредници, който в резултат на единичен фактор, от сегмент с умерена конкурентна среда през 2016 г. се характеризира с най-високата пазарна концентрация в края на 2017 г.

Пазарната капитализация нараства със 144% на годишна база и в края на годината достигна 23.6 млрд.лв., който до голяма степен се дължи на допускането до търговия на регулиран пазар на публично дружество с относително висока пазарна капитализация за мащабите на фондовия ни пазар². Дълбочината на финансовото посредничество на небанковия финансов сектор, измерена чрез

---

¹ Основна причина за този принос има значителното нарастване на клиентските активи на „Интеркапитал Маркетс” АД, представляващи основна част от емисията акции на „Кепитъл концепт лимитед“ АД, като допринася с 32.8 пр.п. към ръста на активите на небанковия финансов сектор.

² Пазарната капитализация на „Кепитъл концепт лимитед“ АД към 31.12.2017 г. е 12.9 млрд.лв., което като дял от БВП възлиза на 13.1%.

пазарната капитализация на фондовата борса като дял от БВП, нараства от 10.3% в края на 2016 г. до 23.9% в края на 2017 г. Всички индекси на фондовия пазар се повишават значително до началото на август, след което растежът им се забавя. Към 31.12.2017 г. основният индекс SOFIX нараства с 15.5% спрямо равнището си в края на 2016 г. Широкият индекс BGBX40 отбелязва ръст от 18.6% на годишна база, а BGTR30 се увеличава с 21.08% за 2017 г. Секторният индекс BGREIT се движи сходно с останалите индекси и в края на 2017 г. отчита ръст от 7.4% на годишна база.

Активите на небанковите инвестиционни посредници регистрират ръст от 176.4% на годишна база и в края на 2017 г. възлизат на 14.8 млрд.лв., което основно се дължи на допускането до търговия на регулиран пазар на емисия акции на публична компания, чиито активи са основно под управление на небанков инвестиционен посредник³. Изключвайки този единичен фактор, активите на останалите небанкови ИП също нарастват с 25.1% в унисон с общата тенденция на развитие на капиталовите пазари. Активите на колективните инвестиционни схеми и националните инвестиционни фондове отбелязват значителен ръст от 22.0% и достигат 1.4 млрд.лв. Активите на дружествата със специална инвестиционна цел нарастват с 3.5% на годишна база и достигат 1.6 млрд.лв. Общо управляваните активи от управляващите дружества отбелязват ръст от 26.0% и достигат 1.9 млрд.лв.

В края на 2017 г. брутният премиен приход, реализиран у нас от всички общо- и животозастрахователи със седалище в Република България, възлиза на 2 159 млн.лв., като се отчита ръст от 8% на годишна база. Най-голям принос за този ръст има премиеният приход, реализиран от общозастрахователните дружества (7 пр.п.), докато животозастрахователите допринасят с 1 пр.п. към общия годишен ръст. Реализираният премиен приход от дейността по активно презастраховане нараства с 5% и в края на годината възлиза на 1 575 млн.лв. В края на 2017 г. българският застрахователен пазар (животозастраховане и общо застраховане) е разпределен в съотношение 82% към 18% в полза на записаните премии от общозастрахователите. Застрахователното проникване, изчислено на база брутен премиен приход като процент от БВП, през 2017 г. възлиза на 2.19% при стойност от 2.12% в края на предходната година. Застрахователната плътност, изчислена като брутен премиен приход на глава от населението, се увеличава до 306 лв. в края на 2017 г. при 281 лв. година по-рано.

Нетните активи на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване нарастват през 2017 г., като към края на годината те достигат 12.7 млрд.лв. Увеличението на нетните активи на пенсионните фондове през годината е в резултат на постъпленията от вноски за осигуряващите се лица, които към края на 2017 г. са 4 587 723, и на положителния резултат от инвестирането на средствата по индивидуалните партии от пенсионноосигурителните дружества. Възходящата тенденция при нетните активи се запазва въпреки предоставеното право за промяна на осигуряването от фондовете за допълнително задължително пенсионно осигуряване в Държавното обществено осигуряване.

---

³ Клиентските активи на „Интеркапитал Маркетс“ АД, които представляват основна част от емисията акции на „Кепитъл концепт лимитед“ АД, в края на 2017 г. възлизат на 8.2 млрд.лв.